

SID – Slovenska izvozna in razvojna banka d.d., Ljubljana

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
LJUBLJANA

Oznaka: 0.05.3.0-2/2018-6

Datum: 01. 08. 2018

Zadeva: Regulatorna obravnava "EKP mikroposojil za MSP"

Spoštovani,

vezano na vaše zaprosilo in priložene dokumente z dne 11. junija 2018 (oznaka: 41-3/2018-3) ter dopolnjeno mnenje revizijske družbe Deloitte revizija d.o.o. (v nadaljevanju družba Deloitte) z dne 29. junija 2018 in vaša naknadno posredovana pojasnila vam posredujemo še mnenje glede regulatorne obravnave izpostavljenosti iz naslova novega finančnega instrumenta "EKP mikroposojila za MSP" v poslovnih bankah, izbranih v okviru javnega naročila za izbor finančnih posrednikov za izvajanje tega finančnega instrumenta. Mnenje glede regulatorne obravnave finančnega instrumenta "EKP posojila za RRI" smo vam posredovali dne 28. 6. 2018 s pismom z oznako: 0.05.3.0-2/2018-1.

Glede na to, da je za regulatorno obravnavo ključno pravilno evidentiranje finančnih instrumentov v poslovnih knjigah, naše mnenje temelji na mnenju računovodske obravnave, ki ga je podala družba Deloitte.

Potrebno je opozoriti, da Banka Slovenije formalno ni pristojna za tolmačenje določb Uredbe (EU) št. 575/2013 (v nadaljevanju Uredba CRR), zato bi bilo potrebno v zvezi z zadevno problematiko (čim prej) pridobiti mnenje Evropskega bančnega organa (za vprašanja v zvezi z določbami Uredbe CRR je na voljo mehanizem Single Rulebook Q&A). V tem pismu je podano zgolj naše trenutno razumevanje teh določb v povezavi z značilnostmi zadevnega finančnega instrumenta. Ker zaradi specifičnosti in kompleksnosti tega finančnega instrumenta obstajajo nejasnosti glede njegove računovodske in regulatorne obravnave, želimo s tem mnenjem, na podlagi razpoložljivih informacij in pojasnil, ki ste nam jih posredovali, pomagati bankam pri razumevanju regulatorne obravnave in prispevati k njihovemu enotnemu pristopu glede obravnave tega finančnega instrumenta.

Stopnja zaupnosti dokumenta je določena v skladu s Pravilnikom o varovanju zaupnih podatkov v Banki Slovenije. Prejemnik sme dokument uporabiti izključno v obsegu in za namen, za katerega je bil pridobljen, in ga lahko razkrije drugim osebam samo v skladu z zakonom ali s predhodnim pisnim soglasjem Banke Slovenije. Za dokumente, ki so označeni s stopnjami zaupnosti ECB in v primeru dvoma za ostale dokumente, bo prejemnik pred morebitnim razkritjem, ki je določeno z zakonom, o tem obvestil Banko Slovenije. V primeru razkritja, odtujitve ali drugega incidenta v zvezi z dokumentom, bo prejemnik o tem takoj obvestil Banko Slovenije, z navedbo oznake dokumenta.

Nenazadnje je potrebno upoštevati, da je pristojni organ za večino bank v slovenskem bančnem sistemu Evropska centralna banka, ki lahko v zvezi z obravnavo zadevnih finančnih instrumentov izrazi drugačno stališče, kot ga je v tem pismu zavzela Banka Slovenije.

Iz mnenja družbe Deloitte glede računovodske obravnave izhaja, da celoten znesek odobrenih podkreditov iz vira sredstev Sklada skladov (sredstva EKP), vključno z lastno udeležbo bank, zapade pod določbe MSRP 9 o merjenju odplačne vrednosti in merjenju oslabitev. Na drugi strani pa banka vsakokrat na referenčni datum oceni znesek pokritih "oslabitev" iz naslova prejetega jamstva Sklada skladov za prve realizirane izgube iz naslova odpisov teh podkreditov, ki se evidentira kot neposredno znižanje obveznosti za najeti kredit banke iz sredstev Sklada skladov in kot prihodek v izkazu poslovnega izida.

Po našem mnenju omenjena računovodska obravnava ocenjenega zneska pokritih "oslabitev" z vsebinskega stališča pomeni **"koriščenje" prejetega jamstva za kreditne izgube iz naslova neplačila podkreditov, ki so že krite s sredstvi iz najetega kredita od Sklada skladov (sredstva EKP)**. Zato je potrebno na vsak referenčni datum ta znesek upoštevati pri vsakokratnem izračunu nominalne vrednosti zavarovanja. V tem primeru nominalna vrednost zavarovanja portfelja podkreditov na vsak referenčni datum predstavlja največji možni znesek odpisov, ki bi ga lahko banka še uveljavljala za že odobrene in črpane podkredite skladno s pogoji iz 25. člena Okvirnega finančnega sporazuma za izvajanje finančnega instrumenta (v nadaljevanju Okvirni finančni sporazum), znižan za znesek knjiženih pokritih "oslabitev" oz. ocenjenih odpisov (kot neposredno znižanje obveznosti za najeti kredit banke iz sredstev Sklada skladov)¹. **Tako izračunana nominalna vrednost zavarovanja na vsak referenčni datum vstopa tudi v izračun kapitalske zahteve za kreditno tveganje kot največji možni znesek prejetih zavarovanj za te podkredite**. Zato bankam priporočamo, da zaradi večje transparentnosti vsakokrat izračunano nominalno vrednost prejetega zavarovanja na referenčni datum pripoznajo tudi v "netvegani" zunajbilančni evidenci (na podoben način, ki se v praksi že uporablja za krite akreditive), ali v okviru konta obveznosti vzpostavijo posebno analitično evidenco. Glede na to, da ocena zneska pokritih "oslabitev" predstavlja način vrednotenja oz. ocenjevanje bodočih odpisov, in glede na to, da se po Okvirnem finančnem sporazumu obveznosti za najeti kredit banke zmanjšajo šele ob priznanju odpisov s strani SID banke, bankam tudi priporočamo, da si v okviru konta obveznosti za najeti kredit vzpostavijo še natančnejšo analitično evidenco tako za dejanske odpise kot tudi za ocenjeni znesek pokritih "oslabitev", ki jih v skladu s klavzulo kritja prve izgube iz Okvirnega finančnega sporazuma SID banka še lahko prizna (kar v poslovnih knjigah po vsebini predstavlja odmik od obveznosti iz najetega kredita).

Če izhajamo iz takšne računovodske obravnave, bi se lahko podkrediti tudi **za namen izračunavanja kapitalske zahteve za kreditno tveganje** obravnavali kot izpostavljenosti, **delno zavarovane** s sredstvi iz najetega kredita od Sklada skladov. Takšno zavarovanje v Uredbi CRR ni posebej opredeljeno, vendar bi se glede na njegove ekonomske značilnosti in ob upoštevanju dejstva, da se v zadevnem primeru izgube iz podkreditov pokrivajo v breme obveznosti iz najetega kredita, lahko obravnavalo kot stvarno kreditno zavarovanje², in sicer bi se **smiselno upoštevale določbe, ki veljajo za zavarovanje z bančno vlogo pri banki ali denarju podobnimi instrumenti, ki jih ima banka**. Na tej podlagi bi se zavarovani del izpostavljenosti ob izpolnjevanju minimalnih zahtev glede primernosti takšnega zavarovanja iz poglavja 4 naslova II dela 3 Uredbe CRR tehtal **z utežjo tveganja 0 %**. Ker klavzula kritja prve izgube iz sredstev EKP, kot je opredeljena v 25. členu Okvirnega finančnega sporazuma, učinkuje kot zavarovanje portfelja podkreditov, je potrebno izračunano nominalno vrednost

¹ To pomeni, da se nominalna vrednost zavarovanja zmanjša tako za znesek že priznanih dejanskih odpisov kot tudi za znesek še nepriznanih dejanskih odpisov in ocenjenih odpisov (knjiženih pokritih oslabitev), ki jih SID banka v skladu s klavzulo kritja prve izgube iz Okvirnega finančnega sporazuma še lahko prizna.

² opredeljeno v členu 4(1)(58) Uredbe CRR

zavarovanja na nivoju portfelja na vsak referenčni datum porazdeliti na posamezne (na ta datum še neodplačane) podkredite, in sicer tako, da se najprej pokrijejo podkrediti, ki so v položaju neplačila.

Vendar pa ugotavljamo, da mora banka v skladu z Okvirnim finančnim sporazumom ob dospelosti najetega kredita (po 15-ih letih) sredstva Skladu skladov vrniti (znesek vračila kredita je določen v odstavku 25.1) tudi v primeru, ko postopki izterjave po vseh podkreditih še ne bodo zaključeni, pri čemer je banki zagotovljeno jamstvo za kritje izgub iz naslova odpisov podkreditov samo še eno leto po vračilu najetega kredita. Predvidevamo, da bodo postopki izterjave potekali tudi po datumu dospelosti najetega kredita oz. po prenehanju veljavnosti zavarovanja, saj je pogoj za priznanje posameznega odpisa pravno-formalno zaključen postopek izterjave, zato morajo banke to dejstvo upoštevati bodisi pri trajanju pogodb o podkreditih bodisi pri presoji primernosti zavarovanja.

V kolikor ta pomanjkljivost v sporazumu ne bo odpravljena in banke tega dejstva ne bodo upoštevale pri pogodbeni opredelitvi končnega roka, ki v skladu z običajno poslovno prakso še omogoča pravno-formalen zaključek postopka izterjave, menimo, da podkreditov, za katere banka že ob odobritvi ocenjuje, da postopek izterjave do prenehanja veljavnosti zavarovanja še ne bo zaključen (zaradi dolgotrajnih postopkov izterjave v primeru neplačila), tako z vidika računovodenja kot tudi z vidika izračuna kapitalske zahteve za kreditno tveganje ni mogoče obravnavati kot zavarovane izpostavljenosti. To pomeni, da tudi knjiženje ocenjenega zneska pokritih "oslabitev" za te podkredite ni upravičeno.

V kolikor ta pomanjkljivost v sporazumu ne bo odpravljena in banke tega dejstva ne bodo upoštevale pri pogodbeni opredelitvi končnega roka, ki v skladu z običajno poslovno prakso še omogoča pravno-formalen zaključek postopka izterjave, menimo, da podkreditov, za katere banka že ob odobritvi ocenjuje, da postopek izterjave do prenehanja veljavnosti zavarovanja še ne bo zaključen (zaradi dolgotrajnih postopkov izterjave v primeru neplačila), tako z vidika računovodenja kot tudi z vidika izračuna kapitalske zahteve za kreditno tveganje ni mogoče obravnavati kot zavarovane izpostavljenosti. To pomeni, da tudi knjiženje ocenjenega zneska pokritih "oslabitev" za te podkredite ni upravičeno.

Lep pozdrav,

DIREKTOR ODDELKA
Sistemski nadzor in regulativa

